

ORD	FORKLARING
Autor:	Komponist og /eller forfatter.
Aftaleophør (kontraktsofphør):	Det tidspunkt, kontrakten ikke længere er bindende for de personer, der har indgået den.
Ansvars- og opgavefordeling (kontraktafsnit):	Kontraktens bestemmelser om, hvordan ansvars- og opgavefordelingen er mellem den person/ personer og det forlag, der indgår kontraktaftalen.
Autor rettigheder (Authors' rights)(Ophavsmandens rettigheder):	De skabende kunstneres rettigheder til egne værker, dvs. tekstforfatteres og komponister ophavsrettigheder.
B	
Beskatning af forskud:	Et forskud er skattepligtig indkomst for modtageren (dig)og vil være fradragsberettiget for giveren (forlaget).
Beskyttelsestid:	Den periode, et ophavsretligt beskyttet værk nyder beskyttelse efter ophavsretsloven. Beskyttelsen gælder fra skabelsen af værket, gennem hele ophavsmandens liv og indtil 70 år efter hans død. Inden for beskyttelsestiden skal der afregnes for brug af værket til ophavsmanden eller dennes arvinger.
C	
Computerspil:	Musik, der indgår i et computerspil, er ikke omfattet af KODA-aftalen, hvorfor komponisten alene får et engangsbeløb fra spilproducenten for dennes benyttelse af musikken. Komponisten modtager ikke yderligere royalty for brug af musikken i spillet, medmindre dette særskilt er aftalt.
Copyright:	Det engelske ord for ophavsret. Læs om Ophavsret længere nede. Samtidig er begrebet "copyright" udtryk for den angelsaksiske måde at opfatte ophavsretten på. Man har her mere fokus på producenteres og udgiveres rettigheder end i den kontinental Europæiske

	fortolkning, hvor der er øget fokus på kunstnerens økonomiske og ideelle interesser.
D	
Dokumentationskrav for afregning af royalty:	En ophavsmand har en ufravigelig ret til mindst én gang om året at modtage afregning ledsaget af fyldestgørende oplysninger, om den måde en royalty er blevet beregnet på. Ophavsmanden kan kræve regnskaber, bogføring, lagerbeholdninger samt attestationer mv. stillet til rådighed for ophavsmandens udpegede, registrerede eller statsautoriserede revisor. Revisoren må oplyse ophavsmanden, om royaltyafregningen er korrekt, og om der eventuelt er uregelmæssigheder i afregningen. Revisor ansættes og betales af Ophavsmanden. Det er sædvanligt, at der indgås aftale om, at forlaget betaler revisorens regning, hvis der findes fejl, der overstiger en på forhånd aftalt procentsats af den samlede afregning (oftest mellem 5 – 10 %). Man kan også aftale refundering af revisorudgiften, hvis revisor finder fejl begået af forlaget over et nærmere fastsat beløb.
Dramatiske rettigheder:	Se under 'Store rettigheder'
Droit moral:	Ophavsmandens ideelle rettigheder over værket. Ophavsmanden kan, uanset om ophavsretten er overdraget til andre, påberåbe sig sine ideelle rettigheder. Retten til at blive navngivet (dvs. krediteret) i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, når værket gøres tilgængeligt for almenheden (faderskabsretten) er f.eks. en ideel rettighed. Ophavsmandens ret til at modsætte sig, at værket ændres eller gøres tilgængeligt for almenheden på en måde eller i en sammenhæng, som ophavsmanden føler krænkende for hans/hendes litterære eller kunstneriske anseelse eller egenart (respektretten) er ligeledes en ideel rettighed. Ophavsmanden vil altid kunne modsætte sig at værket bliver brugt i en re-

	klamemæssig, religiøs, politisk eller pornografisk sammenhæng. Ophavsmanden skal spørges, og svaret skal respekteres.
E	
Eksklusivitet:	En anden betegnelse for eneret. En eksklusiv overdragelse af ophavsmandens rettigheder betyder, at erhververen, her forlæggeren, af rettighederne får en eneret. Overdrageren (ophavsmanden) må således IKKE overdrage de samme rettigheder til andre f.eks. andre forlæggere.
F	
Faderskabsretten:	Se Droit moral
Forskud:	Økonomisk beløb, ophavsmanden modtager fra aftaleparten. Typisk vil dette ske fra et forlag i forbindelse med en forlagsaftale i forbindelse med en forlagsaftale. Forskuddet skal ikke betales tilbage, men det modregnes/trækkes fra i royaltien, som ligger til udbetaling efter et salg af de omfattede værker. Forskud og tilbagebetaling af forskud skal aftales nærmere mellem parterne. Ophavsmanden skal forstå, at forskuddet KUN fratrækkes i ophavsmandens kontaktdefinerede andel af de midler, ophavsmandens værker indtjener. Det anbefales, at parterne kontakter en revisor med henblik på at få den korrekte skattemæssige behandling af forskuddet. Forskud på afregning af fremførelsesrettigheder kan kun ”recouperes”/tilbagebetales via den kollektive forvalter af ophavsret i Danmark KODA.
Fremførelsesrettigheder:	Rettighederne til at afspille beskyttet musik offentligt, herunder f.eks. ved livekoncerter, afspilning fra cd'er både i forbindelse med live-koncerter, i radioudsendelser, i tv, afspilning af musik fra cd i butikker og fitnesscentre m.fl. I Danmark varetages fremførelsesrettighederne af KODA for autorerne.
G	

Generalkontrakt/Eksklusivaftale:	Forlagskontrakt, der ikke bare omfatter bestemte værker, men alle de musik- og tekstværker ophavsmanden skaber i en bestemt periode. I visse tilfælde samtlige værker skabt INDEN kontraktindgåelsen bagkataloget - tillige med de, der bliver skabt fremefter i hele kontraktperioden.
Grafiske rettigheder:	Når værket vises i grafisk form, altså noder og tekst på tryk. De grafiske rettigheder ligger hos autor eller dennes forlag, og er dermed ikke omfattet af de rettigheder, som KODA og ncb administrerer
I	
Ideelle rettigheder:	Se under "Droit moral".
Intellectual Property Rights (IPR):	Den engelske forkortelse for intellektuelle rettigheder, der omfatter ophavsrettigheder, varemærkerettigheder, patentrettigheder, designrettigheder samt brugsmodelrettigheder. Kaldes på dansk immaterialrettigheder.
K	
Kollektiv forvaltning:	Kollektiv forvaltning indebærer, at en organisation opnår en kulturministeriel koncession og indgår aftaler med brugere om betaling for brug af ophavsretlige beskyttede værker på vegne af alle medlemmerne eller rettighedshaverne på én gang. Kollektiv forvaltning indebærer traditionelt, at brugerne kun behøver at rette henvendelse ét sted for at sikre sig klarering for brug af alle rettigheder. I Danmark findes bl.a. følgende kollektive forvaltningsorganer: KODA, Gramex, ncb, Copydan.
Kontraktens genstand:	De rettigheder/værker en aftale omfatter.
Kontraktløbetid/-varighed:	Den periode en kontraktaftale er gældende mellem de personer, der har indgået den. Parterne kan frit aftale, hvor længe aftalen skal gælde.
L	
Lejemateriale / Nodeleje:	Når et værk er skrevet for et større ensemble eller orkester, kan orkesterstemmerne udlejes eller købes efter aftale med rettighedshaveren.

	Autor modtager andele af nodelejen/nodesalget.
Licensiering (license):	Aftale hvor rettighedshaveren af en immateriel ret, f.eks. en ophavsret, giver en anden tilladelse til at udnytte disse rettigheder, oftest mod løbende betaling af en licensafgift (royalty).
Life of copyright eller ”i hele ophavsretslovens beskyttelsestid”:	Hvis der er sket en overdragelse af ophavsret til f.eks. et forlag, og forlaget ønsker at bevare de overdragne rettigheder længst muligt, bruges begrebet ”life of copyright” eller ”i hele ophavsretslovens beskyttelsestid” ofte i kontrakten. Det betyder, at overdragelsen af rettigheder fra ophavsmand til forlægger varer i hele ophavsrettens beskyttelsestid for de omhandlede sange/værker, altså til 70 år efter ophavsmandens død (se ovenfor).
M	
Makulering:	Destruktion af fysiske eksemplarer. De fleste aftaler regulerer betingelserne herfor.
Mekaniske rettigheder:	Rettigheder i forbindelse med indspilning, kopiering og distribution/salg af musik på lyd- og billedmedier. ncb forvalter disse rettigheder i Norden og Baltikum på vegne af de ophavsmænd og forlæggere, som via deres medlemskab af KODA har ønsket at videreoverdrage disse rettigheder.
Misligholdelse:	Hvis ophavsmanden eller forlæggeren undlader at opfylde de pligter de har aftalt i kontrakten, kan der foreligge misligholdelse. Er misligholdelsen væsentlig, kan kontrakten ophæves, og der kan kræves erstatning, hvis der er lidt et tab. Det er den part, der hævder at have lidt et tab, der har bevisbyrden herfor.
N	
Naborettigheder (engelsk Neighbouring Rights):	Rettigheder, der er beskyttet efter ophavsretsloven, men ikke er en egentlig ophavsret. Naborettigheder er de udøvende kunstneres rettigheder (som Gramex forvalter), og de rettigheder, der knytter sig til lyd- og billedopta-

	gelses. Naborettighederne har en kortere beskyttelsestid end de egentlige ophavsrettigheder, idet de udløber 50 år efter fremførelsen eller optagelsen
Non recoupable:	Kan f.eks. betyde forskud, der ikke skal modregnes i løbende royalties, eller ikke kan kræves tilbagebetalt.
O	
Opførelsesrettigheder:	Se under ”Fremførelsesrettigheder”
Ophavsret:	Den eneret en ophavsmand har til at fremstille eksemplarer af værket og til at gøre det tilgængeligt for offentligheden.
Option:	En aftale om, at ophavsmanden har pligt til at tilbyde forlaget nye værker, der skabes i optionsperioden. Længden af denne periode vil være aftalt på forhånd i kontrakten
Originalforlag:	Det forlag som autor har indgået forlagskontrakt med. Se i øvrigt subpublishing.
Overdragelse:	Frivillig overdragelse af rettigheder i levende live i modsætning til overdragelse af rettigheder ved arv og retsforfølgning, herunder f.eks. konkurs.
Overdragelse til tredjemand:	Overdragelse af rettigheder til en person uden for kontrakten. Forelæggerens ret til at videreoverdrage sine kontraktssikrede rettigheder til tredjemand accepteres oftest af ophavsmanden ved kontraktens underskrivelse.
R	
Recoupment af forskud:	Tilbagebetaling til forskudsgiveren af et udbetalt forskud. Forskuddet recouperes udelukkende i ophavsmandens andel af indtjeningen. Aftaler om recoupment bør nærmere specificeres i kontrakten.
Respektretten:	Se Droit moral.
Royalty:	De indtægter autor modtager fra forlaget i henhold til aftalen.
Royalty Statement:	Opgørelse fra forlaget, der nærmere beskriver den optjente royalty. Det vil ofte aftales, at denne skal udsendes hvert kvartal, hvert halve år eller en gang om året.

S	
Selvforvaltning:	Aftale med KODA og/eller ncb om, at komponisten eller forlaget selv giver tilladelsen til og selv modtager betaling for synkronisering. Læs mere om selvforvaltning på www.koda.dk .
Sign on fee:	Beløb, der betales for at en autor underskriver en kontrakt med et musikforlag. Sign on fee er skattepligtig indkomst for modtageren og kan omvendt fradrages hos giveren. Sign on fee kan ikke kræves tilbagebetalt i royaltymbetalingen.
Små rettigheder:	KODA varetager fremførelsesrettighederne for de såkaldte ”små rettigheder”. Herunder når musikværker bruges til koncerter, fester, shows, radio, tv, på internettet mv. Når man melder sig ind i KODA og ncb, overdrager man eneforvaltningen af sine rettigheder til offentlig fremførelse, indspilninger og eksemplar fremstilling eksklusivt til KODA og ncb. Det er ikke et krav, at man automatisk skal overdrage sine mekaniske rettigheder til ncb, når man overdrager sine fremførelsesrettigheder til KODA. Læs mere herom på www.koda.dk og www.ncb.dk .
Store rettigheder:	KODADRAMATIK eller de enkelte teater- og musikforlag varetager ”store rettigheder”, der er opførelse af operaer, operetter, musicals, balletter, pantomimer og store revyforestillinger. Ophavsmanden forhandler selv de store rettigheder, medmindre rettighederne er overdraget til et forlag eller til KODADRAMATIK. Teaterkoncerter og lign. udgør en gråzone mellem store og små rettigheder; kontakt KODA for at høre nærmere.
Subpublishing/subforlægger :	Forlagskontrakt, som et forlag kan indgå med typisk et udenlandsk forlag for at sikre sig bedst mulig administration, markedsovervågning og forvaltning af sine rettigheder i et andet land.

Synkroniseringsrettigheder:	Retten til betaling når musik og billede, f.eks. i en film, reklame eller anden tv-produktion sammenkopieres til en original audiovisuel produktion.
T	
Territorium:	De lande/områder hvor kontrakten er gældende
Tidsbegrænsning:	Slutdatoen for kontraktens ophør.
Transport:	En autor (transportgiver) kan give et musikforlag (transporthaver) ret til at modregne i udbetalte forskud i sin udbetaling fra KODA/nch. Der findes også andre former for transport. KODA har særlige regler for transport, der bl.a. skal anmeldes til KODA. Læs mere på www.koda.dk
Trykrettigheder:	Se 'Grafiske rettigheder'
Twisteløsning:	Løsning på uenighed mellem to parter vedrørende f.eks. forståelsen af en kontrakt. Twisteløsning kan f.eks. være sagkyndig mægling (mediation), retssag eller voldgiftssag.
U	
Udnyttelsesformer (eksempler):	Tryk og udgivelse af værket på node, fremstilling af orkestermateriale, eksemplar fremstilling og udgivelse på fonogram, upload til on demand, salg eller streaming på internettet, er eksempler på udnyttelsesformer.
Upfront:	Vederlag, der betales "upfront", er vederlag, der betales på forhånd, typisk som forskud.
V	
Værksfordelingsnøgle:	Se nærmere på www.koda.dk
Værneting:	Den retsinstant, hvor en retssag skal anlægges mod en person eller selskab. Ses ofte aftalt på forhånd i en kontrakt.
Værnetingsaftale:	Aftale om, hvilken ret en retssag skal anlægges ved, f.eks. Københavns Byret.
W	
Work by work agreement/Song by song agreement:	Kontrakt gældende et enkelt værk/eller flere navngivne værker. Er det modsatte af en generalaftale (se denne).

Ordlisten opdateres løbende af parterne.